

Barne-, likestillings- og inkluderingsdep.
Postboks 8036 Dep.

0030 OSLO

Deres ref.

Vår ref / Saksbehandler

14/8150-2 F44 &13

Mette K. Haugen / tlf. 23 06 41 11

Dato:

26.02.2015

HØRING - NOU 2014:9 NY ADOPSJONSLOV

Fagforbundet har noen få kommentarer til høringen på NOU 2014: 9 *Ny adopsjonslov*. Flere av forslagene fra Adopsjonsutvalget er å lovfeste flere av retningslinjene rundt adopsjon. Slik det fungerer i dag, er det uoversiktlig og kilder til feiltolkning når dagens regelverk på adopsjonsområdet er fragmentert og i stor grad knyttet til rundskriv og instruksjer fra departementet. Med tanke på at den forrige adopsjonsloven er fra 1986, er Fagforbundet enige i at det var tid for oppdatering.

Adopsjonsutvalget som ble nedsatt etter NOU 2009:21 *Adopsjon – til barnets beste*, har gjennomgått den norske adopsjonspolitikken og foreslår flere nye endringer. Fagforbundet har valgt å se bort i fra gjennomgangen av det etablerte systemet for behandling av søknad om adopsjon, og ønsker heller å fokusere på praktisering av regelverket. Fagforbundet tar høyde for at endringene skal være til barnets beste, og det er viktig å ha en jevnlig gjennomgang av lover og regler, slik at barnets beste til enhver tid er i fokus.

Fagforbundet er positive til at den foreslåtte nye loven tar sikte på å presisere gjeldende regler, for å utgjøre en ny og mer pedagogisk adopsjonslov. Det er viktig at barns vekst og utvikling får en sentral plass i diskusjonen rundt adopsjon. Adopsjon skal ta utgangspunkt i barnets situasjon, og adopsjon er bare berettiget dersom dette vil være forenlig med formålet om å sikre barnets interesser. Hensikten med adopsjon er ikke å finne barn til voksne som er barnløse, men å gi trygge oppvekstforhold for barn som ellers ikke ville hatt foreldre.

Stebarnsadopsjon er den mest vanlige typen for adopsjon i Norge i dag, men også den vanskeligste typen i følge NOU 2014:9. Fagforbundet støtter forslaget om at den som søker om å adoptere må ha fungert som mor eller far for barnet i minst fem år. Dette er en regel som praktiseres i langt nær alle tilfeller i dag, men er så viktig at den bør lovfestes.

Tilfellene adopsjon etter assistert befruktning og surrogati, er et særlig ømtålig tema. Adopsjon av stebarn unnfanget med metoder for assistert befruktning i utlandet skilles ut i egen bestemmelse. Surrogati er forbudt i Norge, men det fjerner ikke adopsjonsproblemstillingen som oppstår når barn blir født i utlandet og tas inn i landet av

far og/eller mor. Utvalget foreslår en regel som ligner på stebarnsforslaget, men uten kravet om å ha vært familie i fem år. Parten som søker adopsjon har vært med på å planlegge barnet, og vært barnets sosiale og pretenderende forelder fra unnfangelsen. Vi tror dette kan føre til stabilitet for barna det gjelder, som vil vokse opp med to ”fullverdige” foreldre.

Fagforbundet støtter også forslaget om å opprette en egen bestemmelse om adopsjon for voksne, siden det ligger andre hensyn til grunn i slike situasjoner.

Adopsjonsutvalget foreslår også endringer i forhold til **fosterbarn**. Avgjørelseskompetansen skal fremdeles deles mellom Bufetat og fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker. Fylkesnemnda skal uavhengig av adopsjonssamtykke fra opprinnelige foreldre, behandle alle saker hvor barneverntjenesten har overtatt omsorgen for et barn.

Fagforbundet tror det kan være smart å samle alle saker som gjelder adopsjon av spedbarn som er frigitt til nasjonal adopsjon i én region i Bufetat, med ansvar register over adoptivforeldre, behandling og oppfølging av barnets biologiske foreldre, samt velge og fatte vedtak om adopsjon.

Endring av regler for adopsjon fra utlandet, gjelder især de barna med behov for spesiell støtte. Det ideelle hadde vært at alle land hadde ressurser til å ta vare på sine egne barn, og i mange tilfeller er det finansiering som er utfordringen. Det er derfor viktig at organisasjoner som kommer utenfra hjelper til å bygge opp hjelpeapparatet i opprinnelseslandet, slik at man i størst mulig grad kan følge opp barna på en god og forsvarlig måte.

Antall barn som er tilgjengelig for adopsjon fra utlandet gått ned, og de barna som blir adoptert er har ofte spesielle behov og er eldre enn tidligere. Det er i denne sammenhengen viktig at det framgår tydelig hvem som først og fremst skal dra nytten av adopsjonen, nemlig barnet.

Regionkontorene i Bufetat, kan gi forhåndssamtykke til adopsjon av barn fra utlandet opp til fem år, mens Bufdir skal vurdere alle tildelinger av alle barn fra utlandet. Det er forslag om å opprette et nytt, rådgivende organ som kan bistå Bufdir ved tildeling av barn med behov for spesiell støtte. Fagforbundet ønsker i denne forbindelse å nevne at ved en slik ansvarsoverføring bør det også følge betydelig økonomiske overføringer. Hvis Bufetat og Bufdir skal kunne gjøre en god jobb er det avgjørende at finansieringen står i forhold til det nye ansvaret de blir pålagt. Fagforbundet vil også påpeke at selv om det blir en ansvarsoverføring fra kommunene, så må Bufdir og Bufetat ha løpende kontakt med kommunene og barnevernet, slik at de stiller med den informasjonen de trenger for å ta de beste avgjørelsene i adopsjonssaker.

Det er også endring i positiv retning at det legges opp til at de som adopterer skal **følges opp både i for- og i etterkant**. Det kan oppstå situasjoner og utfordringer, særlig når man har adoptert barn med spesielle behov eller barn som er så gamle at de har god hukommelse om livet i opprinnelseslandet, som det vil være fint å kunne diskutere med fagfolk. Fagforbundet er positive til forslaget om adopsjonsforberedende kurs obligatorisk

ved internasjonal adopsjon. At det skal lovfestes at rådgivere for oppfølging skal ha gode kunnskaper om adopsjon og terapeutisk erfaring i tre år etter adopsjonen, er et godt forslag. Men det bør også være helsefaglig oppfølging, sammen med mennesker med barnevernfaglig og sosialfaglig kompetanse. I den grad oppfølgingen skal foregå lokalt i kommunene, må det følge med midler til dette.

Fagforbundet mener at adopsjon bør være et offentlig anliggende. Utvalget legger opp til at adopsjonsformidling av ukjente barn fra utlandet bare bør foretas gjennom godkjent organisasjon. Det bør være økt statlig styring og kontroll av de private adopsjonsorganisasjonene. Adopsjon skal bidra til at barn får det bedre, og ikke være noe som private tilbydere skal tjene penger på.

Med hilsen
FAGFORBUNDET

Jan-Tore Strandås
(sign)
fagleder

Mette K. Haugen
(sign)
rådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk i Fagforbundet og har derfor ingen signatur.

*Vedlegg:
Kopi:*